

Tvedestrand kommune

Kontrollutvalgets årsmelding 2017

Temark

Agder og Telemark
Kontrollutvalgsekretariat IKS

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget avgir med dette en samlet årsmelding for 2017. Denne skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet og de viktigste saker som er behandlet i året med kommentar. Kontrollutvalget avgir hvert år uttalelse til kommuneregnskapet, adressert til kommunestyret. Etter forskrift for kontrollutvalg, skal kontrollutvalget årlig rapportere om resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroll. Bestemmelsen må ses i sammenheng med vedtatte planer og presenteres på denne måten for året 2017.

2. KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget velges av kommunestyret og skal på vegne av kommunestyret føre det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner og fylkeskommuner er pliktig til å velge et kontrollutvalg. Kommunestyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt. Regler for valg av medlemmer til kontrollutvalget er fastsatt i egen forskrift. Det er strenge begrensninger i hvem som er valgbare til utvalget. Kommuneloven krever at minst ett av medlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer. Departementet har tolket det slik at dette gjelder ved konstituering. Kontrollutvalget fremmet i 2016 en egen sak til kommunestyret om å øke antall medlemmer i kontrollutvalget til fem. Kommunestyret vedtok i møte 13.09.2016 å utvide kontrollutvalget fra 2017 til fem medlemmer. Vibeke Salvesen (V) hadde permisjon fra 01.02.2017 til 31.01.2018 som medførte at Linn Zwiilmeyer har vært fast medlem i kontrollutvalget i 2017 og Ellen Janne Broms blitt valgt inn som vara.

Medlemmer og varamedlemmer (2017):

Medlemmer	Varamedlemmer
Svein Hansen, leder	Geir Grimslund
Birger Eggen, nestleder	Arne Guddal
Linn Zwiilmeyer	Ellen Janne Broms
Gregert Gliddi	Stian Holte
Liv Damsgård Tomter	Marit Johanne Aass

3. RAMMER FOR KONTROLLUTVALGETS ARBEID

Etter Kommune-lovens § 77 er kommunestyret pålagt å opprette et eget kontrollutvalg som skal forestå det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltning og de folkevalgte organ som kommunestyret har opprettet. Tilsynet og kontrollen skjer på vegne av kommunestyret.

Kommune-lovens § 77 slår fast:

”4. Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

5. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. ”

Kontrollutvalgets oppgaver er i utgangspunktet gitt i kommune-loven § 77, og i forskrift om kontrollutvalg av 15.06.2004, men kommunestyret kan konkret be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal ifølge kommune-loven sørge for mange oppgaver som vi vil komme nærmere inn på senere.

4. OPPLÆRING OG KURS

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Endret regelverk gjør det nødvendig å legge til rette for opplæring og kursvirksomhet for alle medlemmer av kontrollutvalget. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift. Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av Temark) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres blant annet årlig til landskonferansen for kontrollutvalg i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Fagkonferansen i regi av Forum for kontroll og tilsyn. Dette er viktige samlinger for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet møtes, drøfter saker og arbeidsmetoder. Temark har arrangert to regionale konferanser for kontrollutvalgsmedlemmer i 2017. Dette for å øke og utvikle både nye og erfarne kontrollutvalgsmedlemmer sin kompetanse om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk. Kontrollutvalget har deltatt på NKRF sin kontrollutvalgskonferanse, FKT sin Fagkonferanse og Temark sine vår- og høstkonferanser.

5. SEKRETARIAT

Kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS (Temark). Kommunen ble medeier av Temark fra 01.07.14 i forbindelse med etableringen av sekretariatet i Agder. Med oppdrag for 34 kommuner i Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark er Temark et av landets største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har seks ansatte og fast sekretær for kontrollutvalget er Sander Haga Ask.

Sekretariatet utreder, saksbehandler, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, samt vedtaksoppfølging. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

6. REVISJON

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Aust Agder Revisjon IKS. Selskapet leverer revisjonstjenester til 11 kommuner i Aust-Agder, samt fylkeskommunen. Selskapet utfører hovedsakelig regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Hovedrevisor for Tvedestrand kommune er Ivar Aanonsen og Ketil Raknes er oppdragsansvarlig for regnskapsrevisjon. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er daglig leder Kristian Fjellheim Bakke.

Kontrollutvalget skal påse at revisjonen av kommunen skjer på en betryggende måte. Det er derfor viktig at utvalget har god dialog med revisor og holder seg orientert om revisjonens arbeid. Kontrollutvalget gjennomfører sitt påseansvar ovenfor revisjonen ved at revisor fast orienterer i kontrollutvalgets møter om det pågående revisjonsarbeidet. Revisor har i 2017 i tråd med god revisjonsskikk lagt frem sine uavhengighetserklæringer og presentert den overordnede regnskapsrevisjonsstrategien for 2017.

7. ØKONOMI

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som muliggjør den aktiviteten som det legges opp til i møte- og arbeidsplanen. Kontrollutvalget er i henhold til kommuneloven pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen.

Regnskapstallene for den samlede kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen fremkommer av kommunens samlede årsregnskap. Det er sum for kontroll, tilsyn og revisjon som er vedtatt av kommunestyret. I denne posten ligger det kostnader til drift av kontrollutvalget, kjøp av sekretariattjenester og kjøp av revisjonstjenester.

Budsjett og regnskap for 2017 viser følgende

Beskrivelse:	Budsjett 2017	Regnskap 2017
Møtegodtgjørelse m.v.	43 000	41 451
Servering	0	0
Kontorutgifter	1 000	800
Kurs/opplæring inkl. reise	30 000	23 086
Til disp. for kontrollutvalget (inkl. selskapskontroll mm.)	38 000	0
Sum KU	106 000	65 337
Kjøp fra IKS		
<i>Sekretariat</i>	91 000	90 600
<i>Revisjon</i>	728 000	728 000
Sum kontrollvirksomhet	931 000	883 937

8. KONTROLLUTVALGETS ARBEID – MØTER OG SAKER

Kontrollutvalget har i 2017 avholdt 4 møter og behandlet 27 saker. Dette er en nedgang fra 36 saker i 2016.

Stortinget har vedtatt å oppheve kommuneloven § 77 nr. 8. Det innebærer at kontrollutvalget i likhet med andre folkevalgte organ som hovedregel skal holde åpne møter. Lovendringen trådte i kraft fra 01.07.2013.

Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på kommunens og sekretariatets hjemmeside. Utvalget ønsker å ha oppdatert informasjon om kommunens virksomhet, og samtidig gjøre egen funksjon mer kjent. Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen.

Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Pressen har unntaksvis vært til stede. Rådmannen, representanter for rådmannen har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid.

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven § 77 og forskrift om kontrollutvalg. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra kommunestyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets tilsynsarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra andre tilsyn.

I det følgende har vi trukket frem noen av sakene som har vært behandlet i løpet av året 2017. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroller er trukket ut som egne kapitler henholdsvis kapittel 9, 10 og 11.

- Presentasjon av kontrollutvalget, sekretariatet og revisjonen
- Dypvåg brygge og avtalen med Brødrene Knutsen Maskin AS
- Kontrollutvalgets årsmelding 2016
- Revisors egenvurdering av uavhengighet 2017
- Orientering om Tvedestrand Vekst AS
- Årsregnskap og årsmelding 2016 Tvedestrand kommune
- Årsrapport 2016 for kemneren i Tvedestrand kommune
- Forvaltningsrevisjon Barnevernstjenesten Øst i Agder
- Prosjektplan selskapskontroll Lisand AS
- Samordnet tilsynskalender 2017 for Tvedestrand kommune
- Tilsyn med helse- og omsorgstjenester til mennesker med utviklingshemming
- Oppfølging av forvaltningsrevisjonen om offentlige anskaffelser
- Oppfølging av forvaltningsrevisjonen Barnevernet Øst i Agder
- Kontroll av boplikten og oppfølging av bopliksaker
- Budsjett for kontroll, tilsyn og revisjon Tvedestrand kommune 2018
- Overordnet revisjonsstrategi 2017
- Orientering om andre tertialrapport 2017 og budsjett 2018
- Saksbehandling i Helse og omsorg
- Justering av grense på Skjærgårdsparken og fradeling av 2 parseller Askerøybukta
- Møte og arbeidsplan 2018

9. REGNSKAPSREVISJON

Revisjon av årsregnskapet er en helt sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi. Dette er en viktig oppgave. Revisor er en uavhengig og objektiv tredjeperson som gjennom sine kontroller kan avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

Revisjonen avgir en revisjonsberetning av kommunens årsregnskap til kontrollutvalget. I tillegg til avgitte beretninger og uttalelser mottar kontrollutvalget jevnlig i møter informasjon om utført

regnskapsrevisjon. I tillegg har hovedrevisor har presentert den overordnede regnskapsrevisjonsstrategien for kontrollutvalget. Kontrollutvalget har gitt uttrykk for at det gjøres mye godt arbeid innenfor området regnskapsrevisjon og at de er fornøyd med måten revisjonen løser oppdraget på.

10. FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er et verktøy som kommunestyret og kontrollutvalget skal bruke for å sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig. Forvaltningsrevisjon er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsatte mål, og om ressursene forvaltes på en effektiv måte.

Kontrollutvalget har vært delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av kommunestyret. Kontrollutvalget er delegert myndighet til å bestemme hvordan avsatte ressurser til forvaltningsrevisjon skal benyttes, og revisjonen har gjennomført forvaltningsrevisjonen i henhold til faglige krav i løpet av valgperioden.

Selv om det er spesifikke krav til gjennomføring av en forvaltningsrevisjon, er det viktig at kontrollutvalget involverer seg i valg av problemstillinger, avgrensninger og tilnærming. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saksforhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens internkontroll og forbedringsarbeid.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret selv, men kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

I møte 26.04.2016 vedtok kontrollutvalget følgende plan for forvaltningsrevisjon:

1. Barnevern – en todelt forvaltningsrevisjon med fokus på organisatorisk struktur og styring, og tjenesteytelsen i enheten.
2. Pleie og omsorg – ressursbruk, kvalitet og saksbehandlingsrutiner i pleie og omsorg.

I 2017 ble forvaltningsrevisjonen Barnevernstjenesten Øst i Agder behandlet. Revisjonen anbefalte i sin rapport at man burde formalisere styringsgruppen og samarbeidsutvalgets funksjon og ansvar samt skapte en felles forståelse om ansvaret for internkontrollen. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i saken:

«Kontrollutvalget tar rapporten Barneverntjenesten Øst i Agder til orientering og oversender den til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

Kommunestyret tar rapporten Barneverntjenesten Øst i Agder til orientering og ber rådmannen sammen med de øvrige rådmennene i Østre Agder:

- Formalisere styringsgruppen og samarbeidsutvalgets funksjon og ansvar, for å skape en felles og tydelig rolleforståelse i og mellom de ulike organene
- Gjøre grep for å skape en felles forståelse og tydeliggjøring blant alle kommunene av samarbeidsavtalens bestemmelse om ansvaret for internkontroll.

Rådmannen bes komme tilbake til kontrollutvalget med en skriftlig plan for tiltak som settes i gang for å følge opp vedtaket og rapportens anbefalinger i utvalgets septembermøte 2017. Senest i kontrollutvalgets første møte i 2018 bes rådmannen gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding om hvordan vedtaket og rapportens anbefalinger er fulgt opp og hvilken effekt dette arbeidet har gitt.»

Kommunestyret vedtok kontrollutvalgets innstilling og administrasjonen orienterte i september kontrollutvalget om oppfølgingen av rapporten.

Kontrollutvalget har også fulgt opp en tidligere forvaltningsrevisjon fra 2015 om offentlige anskaffelser. Det ble i møtet 21.09.2017 orientert om hvordan kommunen hadde fulgt opp anbefalingene i rapporten.

11. SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll. Kontrollutvalget bør følge med på kommunestyret sine saker knyttet til valg av organisasjonsformer, og vurdere om saksutredningene har belyst kontroll og tilsynskonsekvensene av de ulike valgene. I selskapene som kommunen eier, har kontrollutvalget rett til å ha en representant til stede på generalforsamlingen og lignende organ.

Kontrollutvalget har behandlet i sitt møte 10.11.2016 plan for selskapskontroll 2016-2019. Revisjonen presenterte i møtet sitt forslag til plan for selskapskontroll og kontrollutvalget var enig i revisjonens forslag. Kontrollutvalget vedtok å oversende følgende forslag til vedtak til kommunestyret:

«Kommunestyret vedtar plan for selskapskontroll 2016-2019 som den foreligger, med følgende prosjekter prioritert:

- Lisand Industrier AS
- Kommunens overordnede eierskap og eierstyring

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å endre planen i planperioden.»

Kommunestyret behandlet saken i sitt møte 13.12.2016 og kontrollutvalgets forslag ble enstemmig vedtatt.

I tråd med den vedtatte plan for selskapskontroll startet revisjonen arbeidet med selskapskontrollen Lisand Industrier etter at kontrollutvalget hadde godkjent prosjektplanen i møte 04.05.2017. Rapporten vil bli behandlet i kontrollutvalgets møte 01.03.2018.

12. KONKLUSJON OG AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Kontrollutvalgets årsmelding for 2017 legges med dette frem for kommunestyret til orientering. Ved å se årsplan og årsmelding for 2017 i sammenheng, kan kommunestyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Tvedestrand, 01.03.2018

Svein Hansen
Leder

Sander Haga Ask
Sekretær